

Ompelu

ompeleminen

Sisällys

- [1 Johdanto](#)
- [2 Tekniikka](#)
 - [2.1 Nuppineulaton työskentely](#)
- [3 Kestävä ompelutyö](#)
- [4 Sekalaisia huomioita](#)
- [5 Farkkujen lyhennys](#)
- [6 Tyynyliina](#)
 - [6.1 Retkityynyliina](#)
- [7 Verhot](#)
- [8 Linkkejä](#)
- [9 Lähteitä](#)

Johdanto

Ompelu on tekstiilituotteiden valmistamista, jossa kangaskappaleet yhdistetään toisiinsa ompelein eli neulan avulla langalla läpi pujotellen.

Tekniikka

Nuppineulaton työskentely

Harrastelijat käyttävät usein huomattavan paljon aikaa nuppineulojen käyttöön--paikalleen pistelyyn, koneella ommellessa hidastuksiin ja pois nyppimiseen. Useimmat saumat voi kuitenkin ommella vain muutaman nuppineulan avulla, tai aivan ilmain. Tämä työtapa soveltuu etenkin pöytäompelukoneille ja käsinompeluun. Harkiten myös vapaavarsikoneille. Kappaleiden pitäminen ryhdikkäästi kohdakkain materiaalia venyttämättä ja tasainen päästö syöttimiin on tekniikan keskeisin taito.

Yhdistävissä saumoissa nuppineulat voi yleensä jättää pois kunhan materiaali ei ole aivan liukasta --kappaleiden välinen kitka pitää ne kohdakkain. Yhdistettävien kappaleiden reunaprofiilin tulee toki olla yhtenevä.

Käsin ommellessa ei tarvita kuin hitusen opetteluun siihen, että apukäsi paitsi pitää osat niin kuin ne on aseteltu myös säilyttää aseman otteen tarvittaessa hieman muuttuessa.

Kestävä ompelutyö

Käyttöä kestävien töiden ompelussa huomioi ainakin:

- Kaikkien materiaalia lävistävien kärkien tulee olla teräviä ja suoria. Varmista ettei koneneulan kärki ole vääntynyt vetämällä sormenpää kärjen viertä alas joka sivulta--pikkuiset kärkivääntymät on vaikea nähdä mutta helppo tuntea. Katkennut, vääntynyt tai tylsynyt neula on yleisimpiä tikin pilaajia ja voi myös tuhota sauman pitävyyden rikkomalla kankaan rakennetta pistojen kohdalla. Käsinnommellessa neulan puutteet aiheuttavat turhaa rasitusta.
- Ennakoi työn käytössä kohtaamat rasitukset ja "tyyppiviat" -- erimerkiksi olkasaumoista venymättömällä nauhalla lujitetut neulevaatteet kestävät siistinä paljon pidempään. Jo venyneen olkasauman korjailu jälkikäteen ei tavoita enää siistiä hartialinjaa.
- Vältä kaikkia työtapoja, jotka rikkovat kankaan rakennetta, tai joita ei voi purkaa:

- käytä merkintöihin lankahakkeja tai kangasliitua
- rengasniittejä, painonappeja yms. kiinnitettäessä tee reikä naskalilla kudeväliä laajentamalla
- miehustan napinläpien sijaan harkitse erillistä napinläpikaistaletta/-sarjaa tereenä tai päällikkeenä, tai hakasia nappien sijaan. Jos napit halutaan ulkonäön vuoksi, ne voi ommella valenapinläpiin.

- Käytä tukirakenteita ja -materiaaleja rohkeasti.
- Huolittele kaikki saumanvarat. Älä luota liimapalitteeseen.
- Herkemman kankaan säästämiseksi käytä puuvillalankaa -- vahingon sattuessa sauma ratkeaa ennen kuin kangas repeää. Lujille kankaille käytä polyesterilankaa (puuvillapäällysteellä tahi ilman).

Sekalaisia huomioita

- Jos on valittava vaaleamman tai tummemman langan välillä ja molemman ero kankaan sävyyn on pieni, ota tummempi--sauma muodostaa pikkuisia varjoja.

Farkkujen lyhennys

1. Pura vanha lahkeensuu ja saat mitattua mikä on lahkeensuun päärmeen leveys, joka tarvitaan lahkeen pituuden lisäksi.
2. Leikkaa lahje oikeaan mittaan ja kiinnitä neuloilla. Lahkeesta saattaa helposti tulla liian lyhyt...
3. Lisää edellä mainittu päärmevara mittaan. Kiinnitä nuppineuloilla.
4. Käytä saman väristä lankaa ja tikin pituutta kuin alkuperäisessä. Koneen neula voi olla vahvempi, farkkukankaalle tarkoitettu.
5. Ompelu aloitetaan housujen sisäsaumasta. Sisäsauman ja ulkosauman ylityskohissa voi myös käyttää apuna nk. nappilusikkaa tai muuta tukea, joka pitää koneen paininjalan suorana. Saumakohdat kannattaa ommella hitaammin kuin muut kohdasta.
 1. Jos housukangas on joustavaa, venytetään kangasta ommeltaessa.
6. Ommellessa seurataan koneen levyn merkintöjä, jotta päärmeestä tulee leveydeltään tasainen ja suora.

Tyynyliina

Retkityynyliina

Tässä retkityynyliinalla tarkoitetaan taskullista tyynyliinaa, joka on normaalia tyynyliinaa pienempi ja sen toisessa sivussa on normaalisti sisäpuolella lieve, joka estää tyynyn sisälle laitettavan täytteen ulostuloa. Paino mikrofleecestä 58 g.

- Materiaali Eurokankaan kilolaareista poimittu mielekkään värinen mikrofleece (2017 2 euroa), joka on ohutta, pehmeää ja nopeasti kuivuvaa kangasta.
- Tyynyliinan haluttuun kokoon tarvittavan kangasmäärän voi laskea seuraavalla laskukaavalla:

KORKEUS: tyynyliinan korkeus + 2 cm

LEVEYS: (tyynyliinan leveys x 2) + (tyynyliinan leveys x 0.4)

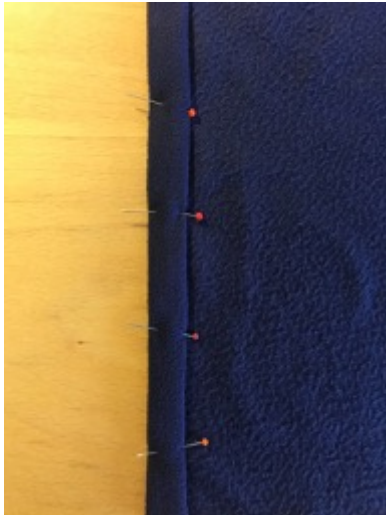
- 35 cm x 45 cm tyynyliina --> palan koko 37 x 108 (retkityynyliina)
- 55 cm x 65 cm tyynyliina --> 57 x 156

1. Leikkaa sopivan kokoinen pala kangasta.

1. Ompele ompelukoneella tai käsin kaksittainen päärme kumpaankin lyhyeen sivuun, jonka lopullinen taitos on 15 mm. Kaksittainen päärme tarkoittaa, että taitetaan esimerkiksi 5 mm kankaan reunaa, pidetään taitoksesta kiinni ja taitetaan uudestaan esim. 15 mm päästä, jolloin ensimmäinen taitos jää toisen alle. Ompelu tehdään ensimmäisen taitoksen päälle, jolloin

repsuuntuva reuna jää piiloon.

1. <https://punomo.fi/tekniikat/ompelu-tekniikat/ompelun-perusasioita/paarmeet/paarmeet-kaksitaitteinen-paarne>
2. Ommellessa kannattaa yrittää pitää fleec kangas mahdollisimman vapaassa asennossa, ettei päällekkäiset kankaat ole ommeltaessa eri kohdissa.
2. Aseta kangas pöydälle oikea puoli ylöspäin.
3. Mittaa toisesta päärmeen reunasta tyynyliinan leveyden verran ja merkitse kohta ylä- ja alareunaan. Tämä on taitekohta.
4. Taita kangas taitekohdasta päällekkäin.
5. Taita jäljelle jäänyt lyhyempi osa kankaiden päälle.

1. Kiinnitä reunat neuloilla.
2. Ompele ompelukoneella tai käsin ylä- ja alareunat.

Verhot

- Verhokisko n. 40 mm seinästä. Kahden kiskon väli 70 mm, uloin 200 mm.
- Verhot seinän reunassa aina.
- Verhon eka koukku kiskon takapuolelta.
- Rullaverho piementämiseen.

Linkkejä

- www.leenas.com - Ompelun yleisohjeet

Hyvät kuvat ja selkeät ohjeet!

- [Käspaikka](#)

Hyviä kuvia ja videoklippejä.

- [Opetushallituksen käsityösivut](#)

Kattavasti kuvattu kaikki käsityötekniikat!

Lähteitä

- https://www.kodinkuvalehti.fi/artikkeli/tee_itse/ompelu/onnistu_taskutyynyliinan_ompelemisessa